

MOZAIKA

PŘEKONÁVÁNÍ
BARIÉR
VÝJEZDU

ČTVRTLETNÍK DZS O MEZINÁRODNÍM VZDĚLÁVÁNÍ / ZIMA 2019

**(Ex)change
your life**

Návštěva
zahraničního
oddělení UPOL

Jel bych, ale...

DŮM
ZAHRAŇIČNÍ
SPOLUPRÁCE

D

Z

S

Kalendář akcí

prosinec

Akademická informační agentura

Nabídka stipendijních pobytů na základě mezinárodních smluv do Albánie, Bulharska, Číny, Gruzie, Chorvatska, Lotyšska, Mongolska, Rumunska či Švédska.

www.dzs.cz/cz/akademicka-informacni-agentura/stipendia

prosinec–leden

Semináře pro žadatele

DZS pořádá informační semináře, webináře a konzultace pro žadatele v programech Erasmus+ (všechny sektory), Evropský sbor solidarity a Fondy EHP.

www.dzs.cz
www.naerasmusplus.cz

5. února

Výzva programu Erasmus+

Termín pro podávání žádostí o grant v programu Erasmus+ Klíčová akce 1: Mobility osob. V sektoru mládeže platí tento termín i pro projekty strategických partnerství a dialogy mládeže.

www.naerasmusplus.cz

5. února

Evropský sbor solidarity

Termín pro podávání žádostí o grant pro dobrovolnické projekty, solidární projekty, stáže a pracovní místa. Projekty musejí začít v termínu 1. 5. – 30. 9. 2020.

www.sborsolidarity.cz

Save the date

SchoolLink Škola jako prostor pro... 2.–3. dubna

Konference pro odborníky ve školním vzdělávání zaměřená na internacionalizaci a inovativní trendy ve výuce. Registrace bude spuštěna v únoru 2020.

únor–březen

Fondy EHP: Výzva programu Vzdělávání

Termíny pro podávání žádostí o grant pro projekty mobility (12. 2.), projekty institucionální spolupráce (19. 2.), projekty odborného vzdělávání a přípravy (4. 3.) a projekty inkluzivního vzdělávání (11. 3.).

www.dzs.cz/cz/fondy-ehp/vyzvy

Úvodem

Milí čtenáři, jako téma poslední letošní Mozaiky jsme zvolili překonávání bariér výjezdu. Přestože už třicet let můžeme svobodně cestovat, studovat i pracovat v zahraničí, najde se stále spousta lidí, kteří váhají těchto příležitostí využít. Což je velká škoda. Pokaždé, když pročítáme závěrečné zprávy z mezinárodních projektů nebo mluvíme přímo s jejich účastníky, zjišťujeme, jak přínosné, nebo dokonce převratné zkušenosti z ciziny jsou.

V našem rozhovoru to potvrzuje i Eva Čaplová, která na zahraniční pobyty doprovází žáky se zdravotním handicapem už řadu let. Možnost čerpat ze zkušeností odborníků na univerzitě ve Stuttgartu si nenechala ujít ani výzkumná pracovnice Kristina Langarová, která do Německa vyjela, přestože má doma tři malé děti.

Proč tedy s výjezdem do zahraničí někteří lidé váhají? Čeho se obávají? A mají k tomu opravdu důvod? To zjišťovala spolupracovnice DZS Michaela Kudrnáčová v článku *Vyjet, či nevyjet? To je, oč tu běží*, který najdete na straně 4. V rubrice Jak na to navíc přinášíme i několik nápadů, jak je možné nejčastější obavy pomoci odbourat.

Na podzim DZS vyhlásil hned tři nové výzvy pro žadatele o grant na projekty mobility i spolupráce. Program Erasmus+ opět navýšil České republiky rozpočet a finanční podporu nabízí i Sbor solidarity, Fondy EHP, CEEPUS nebo Aktion ČR–Rakousko. Byla by velká škoda těchto zdrojů nevyužít. Všem zájemcům proto rádi poradíme jak e-mailem, telefonicky, tak přímo v budově DZS na nově zřízeném Info Desku. A stejně jako v minulých letech nabízíme celou řadu infoseminářů.

Přeji vám příjemné čtení a odvahu pustit se do realizace mezinárodních aktivit.

Lucie Durcová
vedoucí komunikačního oddělení DZS

Spolufinancováno z programu Evropské unie Erasmus+ a z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem. Změny uvedených údajů nebo tiskové chyby jsou vyhrazeny.

(Ex)change your life

Semestr strávený v zahraničí je zkušeností, která studenta ovlivní, formuje a posune naprosto unikátním způsobem. VŠE v Praze každoročně vyšle do zahraničí téměř tisíc studentů, nicméně dle výroční zprávy má zahraniční zkušenost pouze 25 % absolventů. Pryč je doba, kdy zájemci procházeli kompetitivním výběrovým řízením a možnost vyjet dostal jen zlomek nejlepších. Zahraniční oddělení se stává oddělením marketingovým, které se snaží studentům „prodat“ prestižní možnosti studia na partnerských univerzitách. Jak je možné, že tři čtvrtiny studentů výjezd nerealizují a zbývají neobsazená místa?

O překážkách mobility toho již bylo řečeno mnoho. Když stojíte opuštěni se stříbrným tácem plným zákusků všech chutí a barev a díváte se, kde jsou davy, které by se o ně praly, je na místě sebereflexe: „Vím o vás cílová skupina? Ví, že nabízené zákusky jsou skvělé a určené pro ně?“ Zásadní je najít optimální způsob zprostředkování informací studentům. Pokusme se, aby se informace o možnostech studia v zahraničí stala stejně rozšířenou a samozřejmou jako například povědomí o možnostech stravování v menze či vypůjčení skript v knihovně.

Nečekejme, že studenti pro informace přijdou za námi – pojďme za nimi. Nabízejí se krátké vstupy do výuky, menza či koleje a samozřejmě sociální sítě. Zahraniční výjezdy jsou fotogenické – využijme toho. Za poslední rok jsme věnovali intenzivní úsilí na zatraktivnění instagramových a facebookových příspěvků prostřednictvím kampaní zaměřených na jednotlivé země i přiblížení života zahraničního oddělení. Zpětná vazba od studentů je pozitivní a ti, kdo jsou právě na výjezdu, nás stále častěji označují ve svých příspěvcích a s propagací pomáhají. Sociální sítě jsou i skvělou cestou k boji s nejrozšířenějšími strachy a překážkami – finanční obavy rozptýlí informace o stipen-

diu na zahraniční pobyty i pomoc s výběrem vhodné destinace, obavy ze ztráty práce či přítele pak osobní příběhy studentů, kteří na Erasmu našli vztah na celý život či díky zahraniční zkušenosti získali práci snů.

Docílit toho, že povědomí o výjezdech budou mít všichni studenti, ale nestačí. Druhou a naprosto zásadní výzvou je vytvořit akademický prostor pro uznání zahraniční zkušenosti. Strach z (ne)uznání předmětů zaznívá ve všech průzkumech mezi studenty jako jedna z hlavních bariér výjezdu. Prvním krokem je podepisování bilaterálních smluv s kvalitními partnery s kompatibilní nabídkou předmětů. Hledání přesné shody v sylabech je ale komplikované. Vzhledem k tomu, že studenti VŠE mají ve svých studijních plánech zahrnutý jasně definovaný počet ECTS na volitelné předměty (které jsou nedílnou součástí 180/120 ECTS požadovaných k absolvování bakalářského/magisterského studia), nabízí se využití tohoto prostoru jako mobility window. Již na začátku studia by tak studenti měli dostat doporučení nejprve odstudovat povinné předměty a volitelné skupiny si nechat na studium v zahraničí. Díky tomu pak není třeba hledat přesnou shodu sylabů, ale je možné absolvovat předměty, které na domácí univerzitě nejsou nabízeny a profil absolventa obohatí.

Studenti, kteří výjezd již absolvovali, se shodují v tom, že jim semestr v zahraničí změnil život. Pojďme udělat maximum pro to, aby heslo „(Ex)change your life“ provázelo vysokoškolské studenty od počátku jejich studia a neneslo sebou obavy z překážek a komplikací, ale pouze nadšená očekávání z obohacující (nejen) akademické zkušenosti.

Linda Filáčková
Oddělení zahraničních styků
na VŠE v Praze

STUDUJ STÁŽUJ
VYJEĎ.CZ

Zaškrtnul jsem, že mám mor, spalničky a těhotenskou cukrovku

Učitel Lukáš Jirousek zažil na Erasmusu+ v Norsku pár trapasů, ale taky získal zkušenosti, které mu už nikdy nevezme.

www.vyjeď.cz

ERASMUS+: Vyjet, nebo nevyjet? To je, oč tu běží

Text: Michaela Kudrnáčová

Převážná většina Čechů se shodne na tom, že cestování do zahraničí je obecně dobrá věc. Také pracovní a studijní pobyty v zahraničí jsou považovány za něco, co může být potenciálně přínosné. I tak ale takových možností využívá jen část z nich. Proč? Jaké mají Češi motivace pro to, aby vyjeli na zahraniční studijní a pracovní pobyty v rámci evropských vzdělávacích programů? Co je od nich naopak odrazuje? A jsou jejich obavy oprávněné?

DO
HLOUBKY

Jak asi každý snadno odhadne, nejčastěji se jako pozitivum nebo motivace k výjezdu uvádí zlepšení se v cizím jazyce, získání studijních a praktických znalostí a dovedností. Pro větší část středoškoláků a vysokoškoláků je ale zahraniční mobilita také zkouška dospělosti. Chtějí si vyzkoušet, jestli se zvládnou sami o sebe postarat v cizím prostředí a jestli se dokážou osamostatnit, i když jen na omezený čas. Ti, kteří v cizí zemi nikdy nežili, si od zahraničních výjezdů nejčastěji slibují možnost užít si a odpočinout si od každodenních starostí.

Z čeho mají Češi strach?

Co Čechy od výjezdů odrazuje, je zejména obava o zvládnutí finanční stránky věci. Také je pro ně obtížná představa toho, že by museli na delší dobu opustit rodinu: na rozdíl od mladších ročníků, které jsou častěji bez závazků jak v osobní, tak pracovní rovině, se toto vyjádření týká spíše starších respondentů, kteří již mají děti. Zejména ženy často zdůrazňují nedostatek financí a malou podporu rodiny. Je pro ně těžko představitelné, že by se musely odloučit od partnera, a ponechaly tak péči o děti na někom jiném. Zhruba třetina z více než tisíce respondentů (Median, s. r. o. 2018), zejména těch se základním vzděláním, pak vyjádřila obavy o bezpečnostní situaci v zemi výjezdu a také přiznala, že nemají dost informací o možnostech vyjet do zahraničí. Neméně ale Češi trápí i malá znalost cizích jazyků a obecně nedostatek času.

Naplnují se jejich obavy?

Jak to tedy vlastně je? Odpovědi nám mohou částečně poskytnout závěrečné zprávy vyjíždějících studentů. Obava o finanční stránku výjezdu je samozřejmě velmi relativní, primárně záleží na cílové destinaci. Existují země, které mají vyšší náklady na život, jako třeba Dánsko, Irsko, Lichtenštejnsko nebo Velká Británie, a pak země, kde jsou náklady na život nižší, například Bulharsko, Estonsko, Maďarsko nebo Polsko. Od kategorie dané země se vyvíjí i výše stipendia, roli zde ale hraje množství různých faktorů, jako je typ zvoleného ubytování, způsob stravování a další. Jisté ale je, že zhruba tři čtvrtiny vyjíždějících studentů udávají, že jim poskytnuté finance pokrývají polovinu a více z celkových výdajů (zhruba u pětiny studentů dokonce více než 75 %). Navíc

některé univerzity mohou nabízet možnost alespoň částečného dofinancování zahraničních pobytů. Dvě třetiny studentů, kteří se vrátili ze zahraničního pobytu, navíc uvádějí, že by bez poskytnutého grantu nad mobilitou vůbec neuvažovali.

Další zmíněné překážky naznačují zejména propast mezi různými skupinami lidí a vnímání jejich vlastních možností. Logicky zde velkou roli hraje věk, pohlaví, vzdělání a (ne)informovanost. Pro mladší účastníky, žáky a studenty, je Erasmus+ výzva a možnost vycestovat bez rodičů, pro ty starší pak hlavně otázka sladění osobního a pracovního života. A protože péče o děti je v českém prostředí výrazně častěji zajišťována ženami, motivovat tuto cílovou skupinu je mnohem náročnější, zvláště při chybějící podpoře blízkého okolí matek. Na druhou stranu je ale možné vzdělávací pobyt nebo stáž absolvovat i v omezenější časové podobě, zahraniční stáž nebo vzdělávací pobyt může trvat i pouhý týden, přičemž maximální doba je deset měsíců na jednu úroveň studia, což činí snazší i případnou dohodu se zaměstnavatelem.

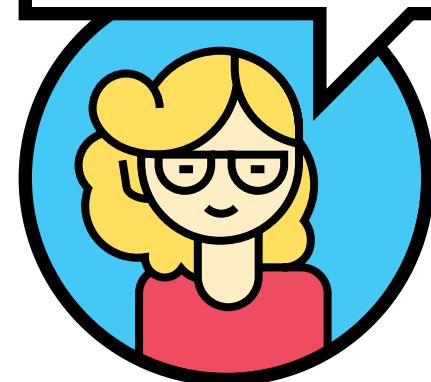
Srovnání se státy EU

Stejně jako v ČR, tak i v ostatních zemích EU patří mezi tři největší bariéry obava o finance. Ačkoli třeba v severovýchodních zemích jako například Finsko nebo Švédsko je tato obava méně častá, studenty otázka peněz trápí i tam. Na druhou stranu jsou ale studenti ochotni do Erasmu investovat, a to hlavně v případech, kdy vidí potenciální návrat vložených investic, třeba v podobě větší šance na atraktivní zaměstnání.

I další překážka, a to uznání kreditů, které si studenti vozí za absolvování předmětů v zahraničí, je problém praktického rázu. Už dopředu ale často vědí, co jim jejich domovská univerzita (ne)uzná, což v horším případě může vést až k prodloužení studia a dalším finančním výdajům, jako jsou půjčky na studium, poplatky za studium a také oddálení nástupu do zaměstnání.

Co se týče neúčastníků Erasmu, téměř polovina z více než osmi a půl tisíce respondentů pocházejících z různých zemí EU (Vossensteyn et al. 2010) vnímala jako velkou překážku mobility osobní vztahy a rodinné důvody. Zároveň ale zhruba polovina neúčastníků připustila, že by v případě, že by měli o mobilitách více informací, byli ochotni nad výjezdem uvažovat.

→ Podle evropské studie **Improving the Participation in the Erasmus Programme z roku 2010 vnímají studenti jako velkou překážku studia v zahraničí kromě nedostatku financí také osobní vztahy a rodinné důvody.**

Kdo zůstává doma?

Za posledních deset let bylo publikováno hned několik analýz, ze kterých vyplývá následující: pokud máte nižší socioekonomický status, studujete kombinovaný program, máte za sebou odklad nebo prodloužení studia nebo je vám 25 let a více, existuje nižší šance, že vyrazíte do zahraničí v rámci vzdělávacího programu. Problém je jak v každé vyjmenované kategorii zvlášť, tak při kumulaci takových bariér. Proto je potřeba cílit národní i nadnárodní strategie tak, aby všem byly nabízeny řádné studijní podmínky, právě podle úrovně bariéry. Zejména je ale důležité o možnostech studia, stáží a dobrovolnictví v zahraničí dostatečně informovat.

POUŽITÁ LITERATURA

Median, s. r. o. 2018. Dopad programu Erasmus+ na jednotlivce. Praha.

Vossensteyn, Hans et al. 2010. Improving the Participation in the Erasmus Programme. Brussels.

Dvě třetiny studentů by bez poskytnutého stipendia o mobilitě vůbec neuvažovaly

Informace, informace, informace...

TRENDY

Máme jich víc než kdy dřív, ale přesto nám někdy chybějí. A protože vědění je síla, nabízí DZS řadu příležitostí, jak potřebné informace získat. I s jejich pomocí je pak snazší kdejakou bariéru překonat.

Na jaro 2020 chystá Dům zahraniční spolupráce celonárodní konferenci SchoolLink s cílem poskytnout zástupcům českého školství nový prostor pro sdílení informací a výměnu zkušeností z oblasti mezinárodního vzdělávání. První ročník konference s podtitulem „Škola jako prostor pro...“ se uskuteční 2.–3. dubna v hotelu Clarion Congress v Ostravě. Konference bude otevřená 250 účastníkům z řad zřizovatelů škol, zástupců vzdělávacích organizací a asociací, odborníků z MŠMT, vedení pedagogických fakult, ředitelů škol a učitelů. Diskuse se zaměří na dvě hlavní témata – dopad internacionalizace na výuku českých škol a inovativní trendy ve výuce. Prezentace hlavních řečníků doplní řada praktických workshopů a diskusí u kulatých stolů. Fórum také nabídne příležitosti k síťování. Registrace na konferenci bude spuštěna v průběhu února na adrese www.schoolink.cz.

Škola jako prostor pro...

Horizonty mezinárodního vzdělávání

To byl podtitul druhého ročníku konference CZEDUCON, které se ve dnech 6.–7. listopadu zúčastnilo přes 500 českých i zahraničních odborníků na internacionalizaci vysokého školství. Konference se uskutečnila v nově otevřeném kongresovém centru O2 Universum v Praze. Vystoupilo na ní téměř 70 prezentujících a účastníci si mohli vybrat ze 42 přednášek a workshopů.

Mezi hlavními řečníky se představila například prezidentka Evropské asociace pro mezinárodní vzdělávání (EAIE) Sabine Pendl, americký expert na vysokoškolské vzdělávání Rahul Choudaha, prezident evropské asociace pro akademickou spolupráci ACA Ulrich Grothus a Pavel Doleček, náměstek MŠMT pro řízení sekce VŠ, vědy a výzkumu.

Prezentující se ve svých příspěvcích věnovali výzvám spojeným s nábojem zahraničních studentů, motivováním domácích studentů k výjezdu do zahraničí nebo se začleňováním studentů se specifickými potřebami do mezinárodních aktivit škol. Účastníci se také dozvěděli o novinkách v programech CEEPUS a Fondy EHP nebo o plánovaných aktivitách iniciativy Study in the Czech Republic.

Jedna z nejvíce navštívených přednášek pojednávala o budoucnosti programu Erasmus+. V roce 2021 totiž začíná nové programové období. Prezentace některých řečníků jsou volně k nahlédnutí na stránkách www.czeducon.cz.

Konference CZEDUCON se bude konat i v roce 2020, a to ve dnech 4.–5. listopadu opět v kongresovém centru O2 Universum.

Mentorna

Zájemci o mentorství, kteří by rádi pomáhali s adaptací zahraničních dobrovolníků na projektech Evropského sboru solidarity v České republice, mohou nyní využít praktické rady v publikaci *Mentorna*, jejíž aktualizovanou verzi vydal DZS letos na podzim. Mentori podporují dobrovolníky při naplňování jejich cílů a očekávání v rámci projektu, pomáhají jim začlenit se do místní komunity a poskytují jim podporu v obtížných situacích. Pro mentory je naopak práce s dobrovolníkem skvělá příležitost procvičit si angličtinu, zlepšit se v mezikulturní komunikaci, navázat

Příručka vychází ze zkušeností dobrovolníků

nové kontakty nebo si vyléčit post-Erasmus depresi. Mentora dobrovolníkům zajišťuje hostitelská organizace. Jeho role je dobrovolná, za svou činnost nedostává žádnou finanční odměnu. Doporučení a tipy v příručce *Mentorna* vycházejí ze zkušeností zahraničních dobrovolníků v ČR z posledních let. Čtenáře seznámí mimo jiné s cestou dobrovolníka, fenoménem kulturního šoku nebo s přínosy aktivního používání certifikátu Youthpass. Zájemci si mohou *Mentornu* stáhnout zdarma na stránkách www.dzs.cz v sekci Publikace.

Chcete, aby si vaši žáci procvičili cizí jazyky, poznali jiné kultury a rozšířili si obzory? Lákalo by vás oživit školní výuku nevšedním způsobem? Zapijte se do projektu *Erasmus in Schools*, který iniciovala studentská organizace Erasmus Student Network (ESN) pod záštitou programu Erasmus+. ESN nabízí školám i školkám možnost přivítat výměnné studenty ze všech koutů světa, kteří jim představí svou rodnou zemi a podělí se o své osobní zkušenosti se studiem a pobytem v Česku. Mohou se zapojit i do samotné výuky. Projekt tak pomáhá vychovávat generaci otevřených a aktivních mladých lidí a těší se velké podpoře Evropské unie i Domu zahraniční spolupráce. ESN nabízí školám praktickou příručku *SocialErasmus+ Erasmus in Schools Guide* s tipy na konkrétní aktivity, do kterých mohou zahraniční studenty zapojit. Pro více informací o projektu pište na adresu erasmusinschools@esncz.org.

Erasmus in Schools

Po stopách absolventů mobilit

Co motivuje žáky a studenty odborných škol k výjezdu na zahraniční stáž? Do jaké destinace nejčastěji míří? Jaké kompetence si za hranicemi nejvíce rozvíjejí? Do jaké míry jim tato zkušenost pomáhá získat zaměstnání? Na tyto a řadu dalších otázek hledali odpovědi autoři nové národní studie *Po stopách absolventů mobilit v odborném vzdělávání*, která vychází z odpovědí od více než dvou tisíc respondentů. Výstupy z dotazníkového šetření, fokusních skupin a individuálních hloubkových rozhovorů jsou přehledně zpracovány do tří tematických kapitol: příběhy mobilit, rozvoj kompetencí, další vzdělávání a profesní dráhy. Publikace je zdarma ke stažení na stránkách www.dzs.cz. Informace z ní budou zařazeny i do evropské studie, která vyjde v polovině roku 2020.

Neznalost jazyka? Žádný problém!

Před výjezdem na Erasmus+ by mohla neznalost cizího jazyka leckoho zastavit. Nicméně ani to nemusí být pro zájemce překážkou. Vycestovat totiž můžete i do slovanských zemí, kde českým učitelům a žákům naprosto postačí jejich mateřština. Dobrým příkladem je třeba projekt *Život na Valašsku a v Kysucách formou pohádkové loutkohry*, který proběhl mezi Mateřskou školou Vyhlička z Valašského Meziříčí a Mateřskou školou SNP v slovenské Čadci. Jeho cílem bylo přiblížit žákům místní tradice ve všech čtyřech ročních obdobích formou divadla. Žáci si vyrobili vlastní loutky a kulisy a nacvičili loutkohru, kterou poté představili nejen partnerské škole, ale také dalším školám v obou městech. Kromě divadelní hry žáci připravili i brožuru o všem, co se během projektu naučili, a nabídli ji dalším školkám a školám. Také učitelé se na blízkém Slovensku mohou přiučit něčemu novému. Například v rámci projektu *Zvýšení kompetencí k vyučování na základní škole* vystavovali učitelé ze Základní školy Václava Havla v Poděbradech na Základní školu v Bzincích pod Javorinou, kde si vyzkoušeli, jaké to je vyučovat svůj předmět ve slovenské třídě. Kulturní blízkost obou zemí byla pro účastníky velkou výhodou, protože pak mohli získané zkušenosti snadno využít na domácí půdě. Oba příklady ukazují, že se rozhodně není třeba obávat cesty do zahraničí kvůli neznalosti jazyka, protože i na slovanských školách se může člověk spoustě věcí přiučit.

Vzdělávání bez hranic

Střední odborné učiliště a praktická škola Kladno-Vrapice (SOUPŠ) vzdělává primárně žáky se specifickými poruchami učení, se specifickými poruchami chování nebo ze sociálně znevýhodněného prostředí. Většina z nich skončí po absolvování školy u jednoduchých prací v rámci dělnických povolání. Učitelé jim ale chtějí dodat motivaci ke vzdělávání a podpořit jejich šance nejen na pracovním trhu. Požádali proto o grant v programu Erasmus+ a zařídili pro žáky odborné stáže u partnerských organizací v Itálii. Díky projektu *Vzdělávání bez hranic II.* se tak celkem 30 žáků zúčastnilo zahraničních mobilit. Někteří sbírali nové zkušenosti v oboru zahradnictví nebo gastronomie v přímořském letovisku, jiní pracovali v pečovatelském domě pro seniory. Většina z nich na Apeninském poloostrově strávila dva týdny, čtyři žáci ale vyjeli na celý měsíc. Kromě toho dostalo dalších 45 žáků příležitost proniknout do tajů italské gastronomie doma v Kladně, protože na SOUPŠ přijeli učit partneři z Itálie. Škola navíc plánuje začlenit získané know-how a příklady dobré praxe do učebních osnov, takže z nich bude moci čerpat ještě více žáků. Jak z názvu projektu vyplývá, realizuje ho SOUPŠ již podruhé a ve stejných aktivitách bude pokračovat i v příštím roce, protože zájemců o výjezd má opravdu hodně. Díky finanční podpoře programu Erasmus+ mohou totiž vyjet i ti, kteří by si to z finančních důvodů nemohli dovolit.

Odvážnému štěstí přeje

Již patnáct let koordinuje Slezská diakonie přijímání a vysílání dobrovolníků v rámci programu INVY (International Voluntary Year), díky kterému se mohou mladí lidé ve věku 17–30 let zapojit do mezinárodních projektů v sociálních službách (např. s lidmi s postižením). Program je financován z prostředků Erasmus+ mládež a dobrovolníkům umožňuje strávit 10 až 12 měsíců v zahraničí (nebo naopak u nás v ČR), kde pomáhají potřebným a zároveň neformální cestou rozvíjejí své dovednosti. Pracují 30 hodin týdně a pak se mohou věnovat volnočasovým aktivitám. Díky tomu, že program hradí účastníkům veškeré náklady spojené s pobytem včetně cestovného a jazykového kurzu, mohou se do něj zapojit i zájemci s omezenými příležitostmi. To byl také případ dobrovolníka z chudé ukrajinské rodiny, který letos v září přijel do České republiky pomáhat na středisku Eben-Ezer pro dospělé s mentálním postižením. Kromě nedostatku peněz čelil i jazykové bariéře, protože anglicky uměl jen základy. Jeho motivace byla ale natolik silná, že nakonec s podporou rodiny a Slezské diakonie všechny překážky úspěšně překonal. Jeho supervizorka mu navíc zařídila ruský hovořicího mentora a učitele, který mu s adaptací na práci a život u nás pomáhá. Slezská diakonie za dobu existence programu INVY hostovala v ČR už téměř 200 zahraničních dobrovolníků, naopak do různých států Evropy vyslala na dvě desítky Čechů. Více informací o programu najdete na www.intervia.cz.

Tohle jsem já

Jednou z aktivit podporovaných programem Erasmus+ jsou výměny mládeže, kdy se dvě a více skupin mladých lidí z různých zemí mohou potkat a pracovat na tématu, které je zajímavé. Program jim proplácí cestovné i další náklady spojené s pobytem a účastníci se specifickými potřebami mohou navíc požádat o další podporu. Této možnosti využil například spolek Babylonie z Frýdku-Místku, který v srpnu letošního roku vyslal do severošpanělské obce Corella skupinku deseti mladých lidí včetně dvou teenagerů se zdravotním handicapem. V rámci projektu *This is me* strávili týden se svými španělskými vrstevníky – jezdili na výlety, hráli české i španělské hry, vyzkoušeli si únikovku nebo rafting, představili si vzájemně svou kulturu. Cílem projektu bylo podpořit mezi mladými lidmi porozumění, empatii, toleranci a přispět k inkluzi osob, které často stojí na okraji. Účastníci měli za úkol pokusit se vžít do situace druhých a uvědomit si, co v životě mají, spíš než co jim schází. Na závěr každý z nich získal certifikát Youthpass, který zaznamenává výsledky neformálního učení. Spolek Babylonie se do výměny mládeže zapojil již poněkolkáté. V roce 2017 například realizoval projekt *Through your eyes*, který se také zaměřil na téma tolerance ve společnosti ale i na kritické používání internetu a rozeznávání fake news. Jeho aktivit se díky finanční podpoře často účastní i mládež ze sociálně znevýhodněného prostředí.

FOTO: ARCHIV PŘÁVĚ TEĎ!

Nikdy není pozdě...

Trénuj hlavu, trénuj tělo, aby zdravý vydrželo.“ To je motto aktivit, které nezisková organizace Právě teď! a spolek Cestou zdraví nabízejí zejména pražským seniorům již více než pět let. Jde o kombinaci fyzické a mentální stimulace, která pomáhá zlepšovat kognitivní schopnosti osob starších 55 let.

Stejný koncept organizaci posloužil i jako základ mezinárodního projektu *MemTrain*, který koordinovala v letech 2016–2018. Kromě spolku Cestou zdraví na něm spolupracovala ještě s dalšími pěti organizacemi z Polska, Irska, Slovinska, Itálie a Španělska. Cílem bylo sdílet znalosti a zkušenosti sportovních trenérů, trenérů paměti, psychologů a odborníků na bezpečnost ve sportu a vyhodnotit účinnost kombinace fyzického a mentálního tréninku na zdraví seniorů.

Do první fáze testování se zapojilo 100 dobrovolníků ve věku 55+ v pěti zemích Evropy, celý projekt dokončilo 54 z nich. Každý

účastník se nejprve podrobil vstupnímu testu a pak deset týdnů docházel na pravidelná cvičení dle nabídky organizace – nordic walking, běh, zumba, posilovací cvičení – které následoval trénink paměti. Poté bylo provedeno kontrolní přeměření stejným testem jako na začátku. Spolek Cestou zdraví zodpovídal za testování desetičlenné kontrolní skupiny a Univerzita Miguela Hernandese ze španělského města Elche následně všechny výsledky zpracovala do závěrečné zprávy.

Během projektu proběhlo také několik setkání pracovníků zapojených organizací. V polské Gdyni se trenéři učili nové metody práce u partnerů projektu Gdynia Sport Centre, které ve městě provozuje většinu sportovišť a pořádá řadu sportovních akcí pro všechny věkové a zdravotní skupiny. V irském Dublinu vyhodnocovali účastníci hlavní testovací část projektu a jako bonus se většina z nich zapojila i do nočního běhu na 10 km, který ve stejném termínu pořádala partnerská organi-

zace Athletic Association of Ireland. Úvodní i závěrečné setkání se konalo v Praze, přičemž toho finálního se zúčastnila i většina testovaných osob. Celý projekt zakončili opravdu radostně, když si s žáky základní školy, kde akce proběhla, zatančili mezigenerační zumbu.

Zda kombinace fyzické a mentální stimulace opravdu zlepšuje paměť, koncentraci a další kognitivní funkce lidí nad 55 let, si můžete přečíst v odborném časopisu *European Journal of Human Movement*, který závěry z projektu *MemTrain* publikoval. Odkaz na článek najdete na stránkách www.memtrain.eu v záložce „Outputs“, kde jsou také volně ke stažení manuály a výuková videa jednotlivých organizací. Všechny materiály jsou buď v angličtině, nebo s anglickými titulky.

Organizace Právě teď! se v letošním roce zapojila do dvou dalších projektů Erasmus+. V projektu *DigiAdults* se věnuje digitálním novinkám, které mohou pomáhat při výuce dospělých. V projektu *CriThink* (který opět koordinuje) se zaměřuje na rozvoj kritického myšlení u osob nad 55 let.

Do testování se zapojilo 100 dobrovolníků ve věku nad 55 let

Jel bych, ale...

Text: Lucie Rychlá

V roce 2009 představila Evropská komise svou vizi pro mobilitu ve vzdělávání a stanovila, že přinejmenším 20 % absolventů evropských vysokých škol by mělo do roku 2020 strávit alespoň část studia v zahraničí. K tomuto závazku se připojilo i Česko. Jaká je u nás situace o deset let později? Patříme mezi země, kterým se daří vzdělávací programy EU administrovat velmi kvalitně a čerpáme 96–99 % z přiděleného rozpočtu, na studijní pobyt nebo odbornou stáž v zahraničí ale vyjíždí pouze devět procent vysokoškoláků.

V minulém roce se proto Dům zahraniční spolupráce (DZS) rozhodl spustit celonárodní kampaň s cílem povzbudit mladé lidi ve věku 15 až 25 let k výjezdu do zahraničí s některým z mezinárodních programů, které administruje.

Kampaň se snažila rozptýlit nejčastější obavy, které mají studenti s pobytem v zahraničí spojené. Součástí byly vizuální a textové reklamy, série video spotů a nová webová stránka www.vyjed.cz s informacemi a odkazy na další zdroje. Tu v období od prosince 2018 do března 2019 navštívilo přes 15 000 lidí.

Janek Rubeš a Honza Mikulka z Honest Guide pro DZS natočili tři krátké video-průvodce po Berlíně, Stockholmu a Bordeaux. V každém z měst se zaměřili na jednu z bariér výjezdu, které mladí lidé v průzkumech často uvádějí (jazyk, finance, odloučení od rodiny). Video zhlédlo na sociálních sítích a webu seznam.cz téměř 180 000 lidí.

Další dvě videa vytvořilo kreativním studio Tvůrčí skupina Jana Láta. Jejich cílem bylo motivovat studenty, aby opustili svoji komfortní zónu a vyrazili na zkušenou do

zahraničí. Video Experiment Erasmus bylo kromě sdílení na sociálních sítích promítáno i v kinech CineStar. Celkem ho vidělo na 300 000 lidí. Pro velký úspěch půjde do kin i letos v zimě.

Kampaní se také prolínal motiv trapasů, které ukazují, že každý člověk udělá během cesty do zahraničí nějaký ten přešlap, ale že ho to v životě posune dál. Na této části spolupracovali známí i méně známí absolventi programů DZS. Tisíce plakátů s vizuální a textovou reklamou byly rozvěšeny po univerzitních městech v celé ČR, na chodbách škol i v příměstských vlcích. Reklamu bude možné vidět nově i na „šalině“ v ulicích Brna.

Přestože výsledky kampaně budeme moci vyhodnotit nejdříve v druhé polovině roku 2020, už nyní víme, že počet podaných přihlášek v programu Erasmus+ letos vzrostl oproti minulému roku o deset procent, a to i díky spolupráci s vysokými školami a jejich propagačním aktivitám. V roce 2020 spustí DZS také kampaň věnovanou dobrovolnickým aktivitám, které podporuje Evropský sbor solidarity.

Stránku [vyjed.cz](http://www.vyjed.cz) navštívilo přes 15 000 lidí

JAK NA TO

JAZYK

Obava z toho, že se v cizině nedomluví, patří (nejen) u mladých lidí v Česku mezi jedny z nejčastějších důvodů, proč na studijní pobyt nebo stáž do zahraničí nejedou. Přestože se dnes cizí jazyk učí na všech základních i středních školách, mnoho studentů si ve svých jazykových znalostech nevěří. Vyjet na zkušenou mohou přitom i na Slovensko nebo do jiné slovanské země, kde se hovoří podobnou řečí jako u nás. I tam lze získat cenné zkušenosti a zajímavé zážitky a celá řada škol, především základních a středních, této možnosti ráda využívá. Některé vzdělávací programy hradí účastníkům mobilit i jazykové kurzy. Platí to třeba o programu Erasmus+, Evropský sbor solidarity a Fondy EHP, které se specializují na spolupráci s Norskem, Islandem a Lichtenštejnem. V rámci programu Erasmus+ mají dokonce všichni vyjíždějící povinnost otestovat svoje jazykové znalosti na online platformě OLS. Výjimku mají pouze rodilí mluvčí. Testem každoročně projde více než 350 000 Evropanů. Ti, jejichž výsledky nedosahují alespoň úrovně B2, se mohou následně registrovat do bezplatného online kurzu. Vybrat si mohou ze všech úředních jazyků EU. Studentům veřejných vysokých škol, kteří se chtějí zlepšit v němčině, nabízí program AKTION ČR–Rakousko třítydenní letní kurzy s rodilými mluvčími. Nabídku dalších stipendií pro jazykové kurzy, a to i v zemích mimo Evropu, zveřejňuje pravidelně také Akademická informační agentura.

PENÍZE

Jak už v rubrice Do hloubky uvádí Michaela Kudrnáčová, většina studentů by bez nabídky stipendia o studiu nebo praxi v zahraničí vůbec neuvažovala. Některým vysokoškolákům přijde i přesto výše podpory nízká. Často si neuvědomují, že kromě stipendia dostávají v zahraničí také řadu slev, a hlavně nemusejí platit školné, které by se mohlo v některých případech vyšplhat do stovek tisíc korun. Vyjet přitom mohou i do zemí, kde jsou životní náklady srovnatelné, nebo dokonce nižší než v České republice. V rámci programu CEEPUS, který se zaměřuje na oblast střední a jihovýchodní Evropy, nabízejí některé univerzity studentům kromě stipendia i ubytování zdarma nebo ho dotují (např. Albánie, Chorvatsko, Bulharsko). Školy a další organizace, které mezinárodní mobility osob realizují, mohou také požádat o peníze navíc pro účastníky ze socioekonomicky znevýhodněného prostředí. Inkluze lidí z chudších poměrů patří totiž mezi priority nejen programu Evropský sbor solidarity, ale také Erasmus+ a Fondy EHP. Koordinátoři projektů mohou finance z grantu využít třeba na zaplacení nového pasu, cestovního zavazadla, pracovního oblečení a dalších pomůcek nebo služeb, které socioekonomicky znevýhodněným zájemcům umožní do zahraničí vyjet a plnohodnotně se do studia, odborné stáže či dobrovolnického projektu zapojit. Stejně podmínky platí i pro účastníky se zdravotním handicapem, kterým lze takto zajistit například pomoc asistenčního pracovníka.

KARIÉRA

Většina zaměstnavatelů dnes po absolventech vysokých škol vyžaduje alespoň minimální zkušenosti v oboru. Mnoho studentů si proto už během studia hledá různé brigády nebo částečné úvazky. Když pak stojí před rozhodnutím, zda jet na půl roku studovat do zahraničí, váhají. Některí možná ani netuší, že s programem Erasmus+ mohou jet do ciziny i na odbornou stáž, kterou lze absolvovat třeba během letních prázdnin nebo i po státnicích do roka od ukončení studia. Nezameškají tak ani výuku během semestru. Nebo si mohou studium naplánovat tak, že povinné předměty odchodí v jednom semestru a během dalšího využijí možnost vybrat si na zahraniční univerzitu předměty, které obohatí jejich studijní profil a které jejich alma mater nenabízí. Tento postup už některé vysoké školy u nás umožňují. Během studia v zahraničí si studenti navíc zlepšují své měkké dovednosti, jako je flexibilita, řešení problémů nebo kreativní myšlení, které zaměstnavatelé po nové pracovní síle často vyžadují. Pobyt v cizině mohou využít i k napsání své diplomové nebo disertační práce se stipendiem od programu AKTION ČR–Rakousko. Vyjet mohou i na krátkodobou odbornou exkurzi či letní školu v rámci programu CEEPUS. Sbíráni zkušeností v zahraničí (pro práci i pro život) nikdy nebylo jednodušší. A přestože dnes může vycestovat v podstatě každý, jen někdo má v životopisu semestr studia na Sorbonně a k tomu ještě tři měsíce praxe ve vídeňském ateliéru.

KÁMOŠI

Nikdo se tam se mnou nebude bavit. Bude se mi stýskat. Rozejde se se mnou přítel nebo přítelkyně. Kamarádi na mě zapomenou a přijdu o společné zážitky. Tyto a další podobné obavy řeší před studijním pobytem v zahraničí celá řada vysokoškoláků. Po návratu si ale často pochvalují, že se díky této zkušenosti více osamostatnili, že se jim zvýšilo sebevědomí, že si našli přátele z celého světa a získali spoustu nezapomenutelných zážitků. K překonání obav u nezkušených a nerozhodných zájemců o mobilitu může přispět, když o pozitivních zkušenostech svých vrstevníků (často) uslyší a budou vědět, kde najdou v případě potřeby pomoc. Některé vysoké školy již léta spolupracují s organizací Erasmus student network (ESN), která zahraničním studentům poskytuje podporu prostřednictvím tzv. buddies, pořádá pro ně řadu akcí a dává jim možnost zapojit se do společensky prospěšných projektů (např. Social Erasmus). Spolupráce univerzit s ESN se dá samozřejmě dále rozvíjet a rozšiřovat i na další školy. Důležitá je také předvýjezdová příprava nebo ponávratová podpora, kterou už některé české univerzity začaly studentům nabízet. Zkušenosti dále ukazují, že někdy stačí, aby student vyjel do ciziny na kratší dobu například na jazykový kurz, dobrovolnický projekt nebo stáž, a pak má více odvahy strávit tam celý semestr, nebo dokonce rok. Jednou z plánovaných novinek programu Erasmus proto bude zavedení krátkodobých studijních pobytů pro vysokoškoláky.

Děti se v cizině učí zvládat nové sociální situace

Text: Lucie Rychlá

Základní a mateřská škola Ostrava-Poruba vzdělává převážně děti s poruchami autistického spektra, kombinovaným postižením, těžkými formami ADHD a psychiatrickými onemocněními. Velká část žáků má za sebou navíc neúspěšnou inkluzi na běžné základní škole, a tím i pošramocené sebevědomí. Škola se jim přesto snaží umožnit příležitosti, které jsou pro jejich zdravé vrstevníky často samozřejmostí, a to včetně zahraničních pobytů s programem Erasmus+. **Eva Čaplová** na škole pracuje 17 let a cestu do ciziny s žáky podnikla už několikrát, naposledy například do Košic. Co příprava takového pobytu obnáší a v čem jsou zahraniční cesty přínosné pro žáky i učitele, se dočtete v našem rozhovoru.

Proč se vaše škola do programu Erasmus+ zapojila a čeho se týkal první projekt?

Naše škola se zapojovala už do projektů Comenius, takže jsme pak plynule navázali v novém programu. Prvotní motivací bylo umožnit tehdy převážně tělesně postiženým žákům rozvíjet jazykové dovednosti. První projekt byl velmi jednoduchý, zaměřený na roční období. Měli jsme tenkrát štěstí na velmi schopné a zkušené partnery, kteří nám pomohli se zorientovat a projekt úspěšně realizovat.

Letos jsme dokončili už pátý projekt spolupráce škol a druhý projekt mobilit pracovníků.

Mají vaši žáci o pobyt v zahraničí zájem, nebo je musíte přemlouvat?

Mají a velík. Pobyt jsou pro ně významným motivačním faktorem při práci na projektu a děti se na cestu do zahraničí těší. Ve velké míře k tomu přispívá fakt, že většina našich partnerů jsou školy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a pobyt jsou proto připravené tak, aby si je děti užily bez ohledu na jejich omezení. Bohužel se občas stane, že se zdravotní či psychologický stav některého z plánovaných účastníků akutně zhorší natolik, že vycestovat nemůže.

Co si na možnosti vyjet na studijní pobyt do zahraničí děti nejvíce chválí?

Kromě zajímavého programu a jídla je to pro děti do jisté míry otázka prestiže, ocenění jejich nasazení a práce. Většina dětí k nám totiž přichází po neúspěchu v hlavním proudu školství a často s dosti pošramoceným sebevědomím. U nás není účast na lokálních projektových aktivitách ani pobytech omezena ničím jiným než ochotou žáka se zapojit a projevenou snahou. I bývalí žáci vzpomínají v souvislosti s účastí na projektech více než na navštívená místa na pocit úspěchu, celkově lepší pocit ze sebe sama a na žáky i učitele partnerských škol, kteří jim umožnili toto prožít. Jako nejnáročnější a zároveň nejprospěšnější vidíme my i děti nutnost zvládnutí nových sociálních situací, což je oblast, na které zejména naši žáci s poruchami autistického spektra musejí intenzivně pracovat, a zároveň klíčová dovednost, bez které se v životě neobejdou.

Jaké problémy musíte v souvislosti s vysíláním zdravotně postižených dětí do zahraničí řešit?

Náš nejzásadnější problém je nutnost zapojení vyššího počtu pedagogických pracovníků, než je obvyklé u pobytů zdravých žáků. Naše děti

potřebují často individuální vedení, facilitaci v neznámých situacích, jazykovou pomoc (vyjíždějí i děti s mentálním postižením, které zvládají pouze základní fráze anglického jazyka) nebo osobní asistenci (v případě žáků

Eva Čaplová

V Základní a mateřské škole Ostrava-Poruba pracuje již 17 let. Učí dějepis, angličtinu a jako speciální pedagog také třeba ICT. Pomáhá s koordinací projektů mobilit i strategické spolupráce v rámci Erasmus+. Sama s podporou tohoto programu vyjela do zahraničí na kurzy ABA terapie a ICT ve výuce. Ve Švédsku využila možnosti stínování a jako doprovod žáků zamířila například do Košic.

ROZHOVOR

s těžším tělesným postižením). V tomto směru jsou pravidla programu Erasmus+ velmi pružná. Díky kvalitním partnerům jsou mobility dobře připravené s adekvátním programem. Žáci jsou seznámeni s programem předem, což snižuje pravděpodobnost například afektů u dětí s poruchou autistického spektra a přispívá k psychologické pohodě všech. Zatím jsme měli obrovské štěstí, že na žádném z pobytů nedošlo k zásadnímu zhoršení zdravotního stavu některého z dětí, a největším problémem, který jsme museli řešit, bylo poškození elektrického invalidního vozíku personálem na letišti a vůbec chování letištního personálu k imobilním žákům obecně.

Jak spolupracujete s rodiči dětí?

Někteří se ochotně zapojují do projektových aktivit a pomáhají s jejich organizací, jiní berou projekty Erasmus+ jako aktivitu nabízenou školou. Pro některé rodiče je účast dítěte na

pobytu v zahraničí určitým ujištěním, že speciální potřeby jejich dětí neznamenají automaticky, že po zbytek života budou stát na okraji.

Na stáže a kurzy do zahraničí jezdí i učitelé vaší školy. Jak nově získané zkušenosti následně využívají?

Možnosti absolvovat kurzy a stáže v rámci programu Erasmus+ využíváme rádi a hodně. Vzhledem k tomu, jak se stále mění a vyvíjí skladba našich žáků, potřebujeme neustále rozšiřovat spektrum metod využívaných při práci s různými skupinami žáků se speciálními potřebami. Kolegové po návratu z kurzu či stínování jednak sdílejí zkušenosti se zbytkem učitelského sboru a také dávají k dispozici materiály, které buď získali, nebo sami připravili. Především však využívají nové zkušenosti a dovednosti při každodenní práci s žáky. V poslední době je to zejména metodika ABA (pozn. aplikovaná behaviorální analýza), která je

významnou pomocí při práci s dětmi s poruchami autistického spektra a mentální retardací.

Co vám osobně účast na projektech Erasmus+ nejvíce přinesla?

Mnoho nových informací, zážitků, aha-momentů a profesních zkušeností, ale také mnoho známých a několik nových přátel. Je to pro mě možnost podívat se na svoji práci očima profesionála odjinud a uvědomila jsem si také, že žádný vzdělávací systém není ideální.

Jaké projekty v současnosti realizujete?

V tomto školním roce běží na naší škole projekt spolupráce škol *Roots and Wings* a další projekt mobilit zaměstnanců, který je zaměřený na úpravu školního vzdělávacího programu v oblasti ICT, tvorbu nové metodiky pro aktivizaci dětí s hlubším postižením a na rozvoj jazykových dovedností asistentů pedagoga.

Nebojte se požádat partnera o podporu

Otom, že když se opravdu chce, tak jde zařídit všechno, může s přehledem hovořit developerka a vědecká pracovníce Dr. Kristina Langarová, která v současné době žije v Lednici na Moravě. V polovině letošního roku podnikla tříměsíční odbornou stáž na Univerzitě Hohenheim ve Stuttgartu, přestože má tři malé děti ve věku jednoho, tří a šesti let. Přiznává, že bez pomoci manžela, širší rodiny a flexibility dětí by podobnou příležitost využít nemohla. Lidem v podobné situaci však vzkazuje: „Nebojte se požádat svého partnera o podporu a nenechte se odradit zdánlivou komplikovaností výjezdu. Cesta k jeho realizaci se často ukazuje po krůčcích.“

V Německu doktorka Langarová pracovala pod vedením profesorky Claudie Belling z Ústavu sociálních věd v zemědělství. Seznámily se v roce 2004 na Institutu péče o krajinu na Univerzitě ve Freiburgu a po roce 2009, kdy tam Langarová získala doktorský titul, zůstaly v profesním kontaktu. Během letošní stáže v Hohenheimu připravila Langarová koncept výzkumného projektu

se záměrem získat finance na jeho realizaci u Německé federální nadace pro životní prostředí (Deutsche Bundesstiftung Umwelt). Cílem projektu je nastartovat ve společnosti transformativní procesy směrem k trvalé udržitelnosti. Pro případovou studii vybrala příhraniční krajinu Lednicko-Valtického areálu – region, který si její rodina zvolila pro život v České republice.

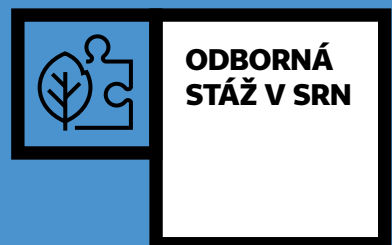
„Podle mě v sobě tento projekt spojuje několik zásadních příležitostí. Jednou z nich je přenos filozofie trvalé udržitelnosti z konferencí ve světových metropolích do každodenního života naší společnosti. Na otázky o dalším vývoji památkově chráněných krajín chceme odpovědět aplikací participativních procesů a vzděláváním školních dětí k trvale udržitelnému rozvoji v přeshraničním měřítku,“ vysvětluje Langarová.

„Další příležitostí je vytváření mostu mezi obyvateli a institucemi na obou stranách česko-rakouské hranice. Během rozhovorů vedených v posledních dvou letech v Čes-

ku i Rakousku vyšlo totiž najevo, že se řada místních lidí účastní života v obcích za státní hranicí a přeje si tyto možnosti zintenzivnit. Poptávka po znalostech jazyka sousedů navíc není jen na naší straně. Čeština je v nejrozličnějších podobách vyučovaná právě v Dolním Rakousku.“

Langarová považuje možnost vyjet na studijní pobyt nebo odbornou stáž do zahraničí za zásadní zkušenost pro dnešní vysokoškoláky. „Kromě sbírání profesních zkušeností a rozvoje jazykových a sociálních kompetencí je to jedna z cest k tomu, stát se Evropanem či Evropankou a zároveň najít své místo doma.“ Dnes přitom mají mladí lidé širokou škálu možností, jak takový pobyt realizovat. Sama Langarová se na stáž ve Stuttgartu dostala díky finanční podpoře od německé organizace DAAD. Do budoucna se chce věnovat své rodině a pokračovat v mezinárodní spolupráci na lokálně prospěšných projektech.

LR

ODBORNÁ STÁŽ V SRN

Důraz na internacionalizaci k nám láká více studentů

Text: Lucie Rychlá / Fotografie: Archiv Univerzity Palackého

V září letošního roku získala Univerzita Palackého (UP) prestižní ocenění od Evropské asociace pro mezinárodní vzdělávání EAIE za excelenci v oblasti internacionalizace. V posledních letech olomoucká univerzita boduje také v různých mezinárodních žebříčcích, které si všímají například vysokého počtu zahraničních akademických pracovníků. Popularita školy roste jak u domácích, tak u zahraničních studentů. Pro akademický rok 2019/2020 obdržela o dva tisíce přihlášek více než loni. Co za tímto úspěchem stojí, Mozaice prozradil vedoucí zahraničního oddělení **Dalibor Mikuláš**.

Získání ceny od EAIE za excelenci v internacionalizaci je pro nás velkým zadostiučiněním za práci, kterou na Univerzitě Palackého v posledních letech děláme. Úzce to souvisí s agendou současného rektora, profesora Millera, s naší univerzitní strategií pro období 2016 až 2020, a hlavně s kvalitně plánovanou a manažovanou týmovou prací na úseku pro zahraničí," sdělil Dalibor Mikuláš.

„Internationalizace je jednou z našich priorit. Usilujeme o koordinaci mezinárodních aktivit na všech úrovních univerzity od rektora přes děkany, proděkany, koordinátory na katedrách a referenty, což považuji za naprosto zásadní.“

V loňském roce univerzita zorganizovala pro všechny pracovníky, kteří se věnují zahraničním vztahům, osmdesátihodinový kurz a pozvala na něj přední odborníky na internacionalizaci včetně vlastních univerzitních expertů na různé geografické a jazykové oblasti.

Všichni zaměstnanci, kteří se internacionalizací na UP věnují, se také účastní pravidelných setkání, kde řeší aktuální problémy a sledují posun ve stanovených cílech. Většina z nich navíc jezdí na odborná školení do zahraničí. Kromě toho univerzita pravidelně

organizuje strategická jednání referentů zodpovědných za program Erasmus+ se zástupci partnerských vysokých škol v rámci Erasmus+ International Staff Weeku.

Studium v zahraničí stále táhne

„Univerzita Palackého má víc než tisíc partnerů po celém světě a v posledních letech se počet zahraničních studentů u nás výrazně zvýšil. V minulém roce jich tady studovalo 4045 z více než stovky zemí. Studenti ze Slovenska již tvoří většinu, ale narůstá počet studentů z Velké Británie, kteří mají zájem hlavně o medicínu a stomatologii. Více k nám jezdí i studenti z Ukrajiny, Spojených států, Francie, Ruska, Itálie, Portugalska, Japonska a na letní školy hlavně studenti z Číny. V rámci programu Erasmus+, kde za posledních pět let došlo k nárůstu přijíždějících studentů

o více než 70 procent, jsou to nejčastěji Španělé," prozradil Dr. Mikuláš.

„Také škála zahraničních stipendijních programů, z kterých si mohou naši studenti vybrat, je dnes v porovnání s obdobím před třiceti lety opravdu obrovská. Navíc někteří z nich vyjíždějí do zahraničí jako freemoveři. Není proto divu, že u některých programů v dlouhodobé perspektivě zájem studentů opadá.“

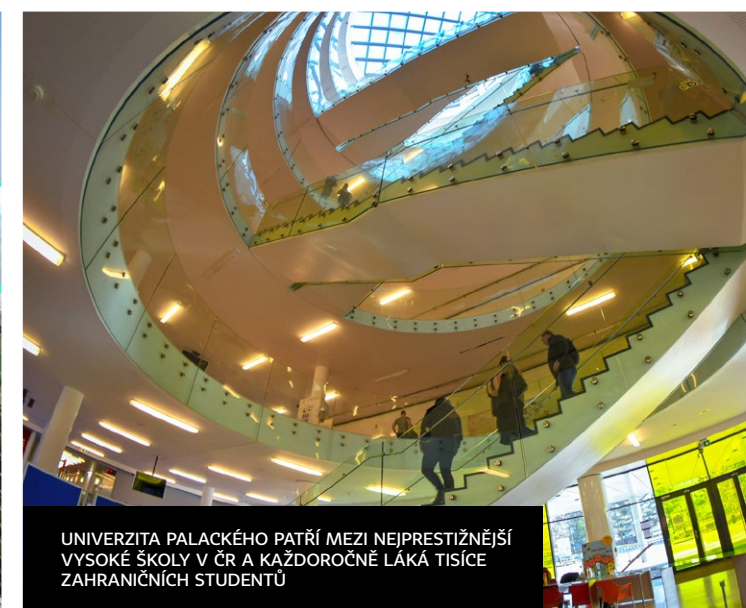
Kromě spolupráce s evropskými univerzitami v rámci programu Erasmus+ nebo CEEPUS nabízí UP studentům také možnost strávit semestr či celý akademický rok v USA díky podpoře Merrillova programu. Naopak pro americké studenty univerzita více než 26 let realizuje trimestrální program Nebraska. Univerzita poskytuje i vlastní stipendijní programy UP, a to například zájemcům o zahraniční pracovní stáž nebo studium asijských jazyků jako japonština, korejština, indonéština a čínština.

„Pro tyto studenty je pobyt v zemi, kde se daným jazykem běžně mluví, naprosto zásadní a máme radost, že je o stipendia velký zájem," vysvětlil Dalibor Mikuláš.

„Stáže v zahraničí jsou také velmi populární. Každý rok na ně vyjede kolem 200 studentů. Pracují v mezinárodních organizacích po celém světě od Berlína přes New York až po Tokio.“

Špičková jazyková podpora

„Díky důrazu na internacionalizaci se nám daří lákat více studentů a počet zájemců o studium u nás roste. V tomto akademickém roce jsme měli o 2000 přihlášek víc a na rozdíl od jiných škol nemáme zásadní problém s demografickým poklesem studentů," dodal Dr. Mikuláš.

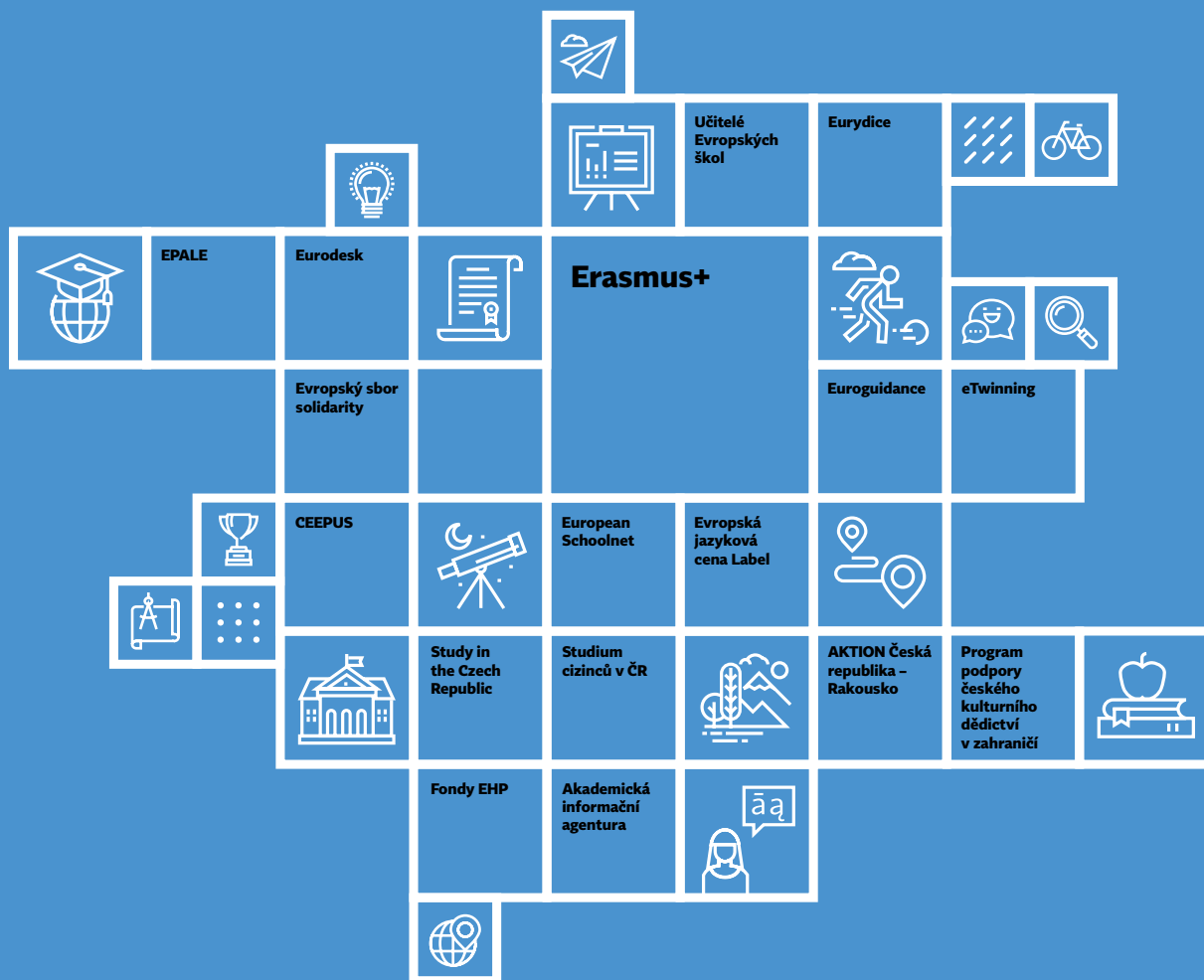

Univerzita provozuje Centrum jazykového vzdělávání, kde si studující mohou vybrat z více než 80 kurzů v deseti jazycích, včetně méně obvyklých řečí, jako je švédština, arabština a rumunština. Studentům, kteří se chystají na studijní pobyt nebo praktickou stáž v zahraničí Centrum nabízí také kurzy interkulturní komunikace, a to v pěti evropských jazycích. Zahraničním studentům naopak poskytuje kurzy češtiny pro cizince a organizuje pro ně také oblíbenou letní školu slovanských studií.

Letní i zimní školy nabízené centrálně nebo jednotlivými fakultami v angličtině jsou obecně mezi cizinci velmi vyhledávané. V akademickém roce 2018/2019 jich univerzita jako celek realizovala téměř dvacet. Populární byly zejména u studentů a akademických pracovníků z Číny, kterých do Olomouce na různé „školy“ přijelo kolem čtyř stovek.

Jednou z hlavních priorit UP v oblasti internacionalizace je zvyšování počtu zahraničních studentů, kteří na univerzitě ab-

solují celé studijní programy. S tím souvisí i rozšiřování nabídky studijních programů v angličtině a zlepšování služeb, které jim pobyt v Olomouci zpříjemní. Univerzita jim chce pomoci například se začleňováním do života kampusu. To je totiž jedna z oblastí, kde má UP stále prostor ke zlepšení, jak vyplynulo z hodnocení MŠMT v rámci projektu Monitoring of Internationalization of Czech Higher Education (MICHE), do kterého se univerzita zapojila v roce 2018.

Facebook

www.facebook.com/dumzahrancnispoluprace
www.facebook.com/erasmusplusCR

Instagram

www.instagram.com/dzs_cz

Twitter

twitter.com/dzs_cz

LinkedIn

www.linkedin.com/company/dzs_cz

YouTube

bit.ly/DZStube

Dům zahraniční spolupráce (DZS)

Na Poříčí 1035/4
 110 00 Praha 1

☎ +420 221 850 100

@ info@dzs.cz

www.dzs.cz

www.naerasmusplus.cz

Erasmus+